

«سر آمد» بررسی می کند؛

روایت ماندگار دریای کاسپین «نامی بر آب، داستانی در تاریخ»

بررسی ریشه تاریخی نام کاسپین، جایگاه آن در جغرافیای جهان و پیوند آن با حافظه فرهنگی ایران زمین

گروه دریامحور – سیدعلی سیدصدر – اگر به نقشه جهان نگاه کنیم، بسیاری از نام‌ها در نگاه نخست فقط نشانی برای پیدا کردن یک مکان هستند؛ واژه‌هایی که روی خطوط جغرافیایی قرار گرفته‌اند تا یک کوه، یک رودخانه یا یک پهنه آبی را مشخص کنند. اما برخی نام‌ها چیزی فراتر از یک نشانه‌اند؛ آنها حافظه زنده تاریخ هستند. در دل خود داستان مردمانی را نگه داشته‌اند که قرن‌ها پیش در کنار یک سرزمین زیسته‌اند، مسیرهایی را که کاروان‌ها و کشتی‌ها پیموده‌اند و فرهنگ‌هایی را که در گذر زمان بر یکدیگر اثر گذاشته‌اند.

دریای کاسپین یکی از همین نام‌هاست؛ نامی که امروز در ادبیات علمی، دانشگاهی، دریایی و بین‌المللی جهان جایگاهی شناخته‌شده دارد، اما ریشه آن به روزگاری بازمی‌گردد که مرزهای سیاسی امروز وجود نداشتند و جغرافیا بیشتر با نام اقوام، سرزمین‌ها و تمدن‌ها شناخته می‌شد.

داستان کاسپین، داستان یک نام است؛ نامی که از یک قوم باستانی آغاز شد، از میان دوره‌های تاریخی مختلف عبور کرد و امروز به یکی از شناخته‌شده‌ترین نام‌های جغرافیایی جهان تبدیل شده است.

از کاسپی‌ها تا کاسپین؛ سفر یک نام در گذر تاریخ
ریشه نام Caspian به قوم باستانی کاسپی‌ها (Caspı) بازمی‌گردد؛ قومی که در منابع تاریخی در پیرامون سواحل جنوبی و جنوب‌غربی این دریا شناخته شده‌اند؛ منطقه‌ای که بخشی از جغرافیای تاریخی ایران باستان به شمار می‌رفت.

نام این قوم نخستین بار در نوشته‌های جغرافی دانان یونانی و سپس رومی ثبت شد. آنان برای شناخت جهان پیرامون خود، نام اقوام و سرزمین‌هایی را که با آنها روبه‌رو می‌شدند ثبت می‌کردند و به این ترتیب، نام کاسپی‌ها از یک شناسه قومی به یک شناسه جغرافیایی تبدیل شد.

این اتفاق در تاریخ جغرافیا پدیده‌ای شناخته‌شده است؛ بسیاری از نام‌های ماندگار جهان از مردمانی گرفته شده‌اند که روزگاری در یک منطقه زندگی می‌کردند و بعدها نام آنها بر یک سرزمین یا پهنه جغرافیایی باقی مانده است. کاسپین نیز چنین مسیری را طی کر. نام قومی که در حاشیه

استاندار سیستان و بلوچستان:

برج مراقبت دریایی چابهار بازسازی می شود

برج با کاربری غیرنظامی، وظیفه هدایت شناورها به‌ویژه شناورهای سرگردان در آب‌های منطقه را بر عهده داشت و تخریب آن، خسارت به یکی از زیرساخت‌های خدماتی و دریایی کشور محسوب می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه بازسازی این برج و سایر زیرساخت‌های آسیب‌دیده آن با اتکا به توان مهندسان و متخصصان داخلی انجام خواهد شد، افزود: تجربه نشان داده است ملت ایران با وجود همه فشارها و خسارت‌ها، مسیر سازندگی و توسعه را با قدرت ادامه می‌دهد و این زیرساخت‌ها در سریع‌ترین زمان ممکن بازسازی خواهند شد.

استاندار سیستان و بلوچستان با اشاره به افتتاح همزمان چند طرح عمرانی در جنوب استان گفت: عملیات اجرایی این پروژه‌ها حتی در شرایط دشوار نیز متوقف نشد و پیمانکاران، مهندسان و نیروهای اجرایی با تلاش شبانه‌روزی روند ساخت و تکمیل طرح‌ها را ادامه دادند.

بیجار ادامه داد: امروز افتتاح پروژه‌های راهسازی، آبرسانی و سایر طرح‌های زیربنایی در جنوب استان نشان می‌دهد که خدمت‌رسانی به مردم با قدرت ادامه دارد و هیچ مانعی نمی‌تواند حرکت توسعه‌ای سیستان و بلوچستان را متوقف کند.

وی با اشاره به اهمیت توسعه زیرساخت‌های سواحل مکران اظهار کرد: دولت چهاردهم تکمیل طرح‌های عمرانی، تقویت زیرساخت‌های حمل‌ونقل، توسعه بندر، راه‌ها و خدمات عمومی را با جدیت دنبال می‌کند و جبران خسارت‌های وارد شده نیز در اولویت قرار دارد.

اندار سیستان و بلوچستان خاطر نشان کرد: مسیر توسعه استان با مشارکت مردم، تلاش متخصصان داخلی و حمایت دولت بدون وقفه ادامه خواهد یافت و دستگاه‌های اجرایی با همه توان برای تکمیل پروژه‌های عمرانی و بازسازی زیرساخت‌های آسیب‌دیده اقدام خواهند کرد.به گزارش ایرنا، برج مراقبت دریایی بندر شهید کلاتری چابهار در جریان تجاوز اخیر دشمن در تیر ماه امسال مورد هدف موشک قرار گرفت و تخریب شد.

استاندار سیستان و بلوچستان برای افتتاح چندین پروژه و بازدید از طرح‌ها و زیرساخت‌های مختلف به جنوب این استان سفر کرده است.

اما در میان این نام‌ها، کاسپین جایگاهی ویژه دارد؛ زیرا ریشه آن به دوران باستان بازمی‌گردد و در سنت جغرافیایی جهان استمرار یافته است.

کاسپین در زبان کشورهای پیرامون دریا

امروز پنج کشور در ساحل دریای کاسپین قرار دارند و هر کدام این پهنه مشترک را با بخشی از تاریخ و زبان خود می‌شناسند.

در ایران، همان‌گونه که گفته شد، «دریای خزر» نام رایج در زبان عمومی است؛ اما عنوان دریای کاسپین نیز در ادبیات علمی، دانشگاهی، حمل‌ونقل، دیپلماسی و ارتباطات بین‌المللی کاربرد گسترده دارد.

در جمهوری آذربایجان، این دریا با نام **Xəzər dənizi** (دریای خزر) شناخته می‌شود. در ترکمنستان، نام آن **Hazar deňzi** (دریای خزر) است. در مقابل، روسیه از عنوان **Каспийское море** (دریای کاسپین) استفاده می‌کند و در قزاقستان نیز **Каспий теңізі** (دریای کاسپین) نام رایج این پهنه است.

این تفاوت‌های زبانی، نه نشانه اختلاف، بلکه بازتاب تاریخ چندلایه منطقه‌ای است که ملت‌های مختلف در پیرامون آن زندگی کرده‌اند. هر زبان، بخشی از تجربه تاریخی خود را در نام این دریا حفظ کرده است؛ اما در زبان مشترک علمی جهان، عنوان **Caspian Sea** جایگاهی تثبیت‌شده دارد.

کاسپین؛ نامی که به زبان مشترک جغرافیای جهان تبدیل شد

امروز اگر یک پژوهشگر، متخصص حمل‌ونقل، دریانورد یا فعال اقتصادی در هر نقطه جهان درباره این پهنه صحبت کند، معمولاً از عنوان **Caspian Sea** استفاده می‌کند. این موضوع تنها یک انتخاب زبانی نیست؛ بلکه نتیجه یک مسیر تاریخی طولانی است. نام‌هایی که در جهان ماندگار می‌شوند، معمولاً دل تجربه تاریخی ملت‌ها، منابع علمی و سنت جغرافیایی عبور کرده‌اند.

کاسپین نیز چنین جایگاهی دارد؛ نامی که بیش از دو هزار سال در منابع مختلف حضور داشته و امروز به عنوان یکی از شناخته‌شده‌ترین نام‌های جغرافیایی جهان به کار می‌رود.

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس:

استمرار گفتگوها با عمان باهدف تسهیل کشتیرانی در تنگه هرمز

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس ادعای ترامپ مبنی بر مذاکره با ایران را تکرار سناریوی دروغ‌پردازی و ابزار برای جنگ روانی در فضای داخلی آمریکا دانست و گفت: جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گونه تعاملی با واشنگتن نداشته و تنها گفتگوهای جاری در این زمینه مذاکراتی است که با سلطنت عمان در خصوص مسیرهای پیشنهادی برای تسهیل کشتیرانی در تنگه هرمز صورت می‌گیرد.

به گزارش اقتصادسرامد، اسماعیل کوثری ادعاهای اخیر دونالد ترامپ مبنی بر مذاکره با ایران و احتمال بازگشایی تنگه هرمز را حرف‌های پوچ و بی‌ارزش خواند و به خاندت ملت گفت: جمهوری اسلامی در مدت اخیر هیچ‌گونه ارتباط یا مذاکره‌ای با ایالات متحده نداشته است.

نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی با رد هرگونه تعامل مستقیم با واشنگتن، تصریح کرد: تنها گفتگوهای جاری در این زمینه، مذاکراتی است که با سلطنت عمان در خصوص مسیرهای پیشنهادی برای تسهیل کشتیرانی صورت می‌گیرد.

وی با اشاره به جایگاه استراتژیک ایران در منطقه افزود: عمده بخش ساحلی تنگه هرمز و بیش از دو هزار کیلومتر از خلیج فارس در اختیار ایران قرار دارد و مدیریت این آبراه حیاتی، کاملاً در تسلط نیروی دریایی سپاه و ارتش است

نماینده مردم تهران در مجلس دروغ‌گویی را یکی از ویژگی‌های بارز ترامپ دانست و با استناد به آمارهای منتشر شده توسط مقامات و رسانه‌های آمریکایی، افزود: ترامپ در ماه‌های ادعا کرده که ۱۰۶ بار ایران را شکست داده و ۹۵ بار نابود کرده است، همچنین ۸۸بار با ایران توافق قریب‌الوقوع داشته و ۷۵بار نیز مدعی بوده که تنگه هرمز باز است. اگر طبق ادعای ایشان تنگه هرمز باز است، چرا ترامپ مدام ادعاهایی را برای «بازگشایی» آن مطرح می‌کند؟.

کوثری با اشاره به حملات ۱۷ روزه آمریکا به جزیره هرمز و هدف قرار دادن برخی زیرساخت‌ها و پل‌ها در استان‌های جنوبی کشور که منجر به شهادت خانواده‌ای در قشم شد، تأکید کرد: ایالات متحده تمام توان خود را در مقاطع کوتاه به کار گرفت اما به نتیجه‌ای نرسید.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس افزود: تهدیدات فعلی ترامپ صرفاً ابزاری برای جنگ روانی است تا بتواند بر افکار عمومی داخلی آمریکا تأثیر بگذارد و چهره‌ای مقتدر از خود به نمایش بگذارد. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم خاطر نشان کرد: این دست‌آبازی‌های روانی هیچ تأثیری بر ملت ایران ندارد، چرا که واقعیت‌های میدانی در استان‌های جنوبی از جمله هرمزگان، بوشهر، خوزستان و سیستان و بلوچستان، گواه قدرت و پایداری ایران است.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در پایان تصریح کرد: این رویه دروغ‌گویی نه تنها اثرگذار نیست، بلکه باعث سردرگمی و کلافگی مردم آمریکا شده است و یقیناً رای‌دهندگان در موعد انتخابات، پاسخ این تناقضات را به ترامپ خواهند داد.

کاسپین و خلیج فارس؛

حافظه تاریخی یک جغرافیا

در همین پهنه تاریخی، نام دیگری نیز داستانی مشابه دارد: خلیج فارس. نامی که قرن‌ها پیش از شکل‌گیری مرزهای سیاسی امروز، در نقشه‌ها و نوشته‌های جغرافیایی جهان ثبت شده و همچنان بخشی از حافظه تاریخی این منطقه است.

کاسپین و خلیج فارس، هر دو یادآور حقیقتی مهم‌اند؛ اینکه جغرافیا تنها مجموعه‌ای از مختصات روی نقشه نیست، بلکه روایت زنده‌ای از انسان‌ها، فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی است که در طول تاریخ با یک سرزمین پیوند یافته‌اند.

این دو نام، هر کدام به شیوای متفاوت، بازتاب حضور تاریخی فرهنگ ایران‌زمین در شناخت و تفسیر جغرافیای پیرامون خود هستند؛ فرهنگی که اثرگذاری آن تنها در مرزهای سیاسی خلاصه نمی‌شود، بلکه در زبان، ادبیات، اندیشه، تجارت و مسیرهای ارتباطی ملت‌ها نیز بازتاب یافته است.

کاسپین؛ گذشته‌ای ماندگار، نقشی برای آینده

امروز دریای کاسپین تنها یک نام تاریخی نیست. این پهنه آبی در نقطه اتصال ایران، قفقاز، آسیای مرکزی و روسیه قرار گرفته و در حوزه‌های انرژی، تجارت، حمل‌ونقل و ارتباطات منطقه‌ای اهمیت روزافزونی یافته است.

اما شاید مهم‌ترین ویژگی کاسپین، همان چیزی باشد که از ابتدا در داستان نام آن وجود داشت: توانایی پیوند دادن.

این دریا در طول تاریخ شاهد حرکت انسان‌ها، کالاها، اندیشه‌ها و فرهنگ‌های مختلف بوده است. همان‌گونه که نام آن از یک قوم باستانی آغاز شد و به یک شناسه جهانی تبدیل شد، خود این پهنه نیز همواره نقطه‌ای برای ارتباط میان جهان‌های مختلف بوده است.

در نهایت، داستان کاسپین تنها داستان یک دریا نیست؛ داستان یک نام است که از گذشته‌های دور آمده، در حافظه تمدن‌ها باقی مانده و امروز همچنان در نقشه جهان زنده است.

کاسپین؛ نامی بر آب، داستانی در تاریخ؛ روایتی ماندگار از جغرافیا، فرهنگ و حافظه جهان.

شنبه ۱۷ مرداد ۱۴۰۵- سال دوازدهم- شماره ۲۵۵۴

دریا پایه

اخبار

لزوم اقدامات پیشگیرانه و مدیریت بحران در مازندران ۱۹۶ نفر از خطر غرق‌شدگی در آب‌های ساحلی مازندران نجات یافتند

مدیرعامل جمعیت هلال احمر مازندران گفت: با اجرای طرح پیشگیری و کاهش غریق در ساحل این استان، نجاتگران این جمعیت با مشارکت اورژانس و نجات غریق موفق شدند ۹۶ نفر را از خطر مرگ نجات دهند. به گزارش اقتصادسرامد، غلامعلی فخاری اشرفی در گفت و گو با خبرنگاران افزود: امسال نیز در اجرای طرح پیشگیری و کاهش غریق و ۴۷۰کیلومتر نوار ساحلی استان، امدادگران و نجاتگران جمعیت هلال احمر با مشارکت ناجیان غریق و اورژانس ۱۱۵ از اول خرداد در این مناطق مستقر شدند.

وی گفت: در راستای اجرای این طرح ۴ پایگاه دریایی، ۱۳ پست موقت ساحلی و ۳۲ پست گشت سیار مورتوری با گشت زنی روزانه و استقرار ۱۳۶ نجاتگر و پرسنل هلال احمر استان و ۱۴۳۹ تاجی غریق مشارکت دارند گفت: ۱۲ آمبولانس، ۱۰ خودروی پشتیبانی و ۳۲ موتورسیکلت تنها بخشی از تدارک سنگین هلال احمرمازندران برای اجرای طرح مذکور می باشد.

مدیر عامل هلال احمر مازندران با بیان اینکه بیشترین غریق نجات یافته به تعداد ۱۰۲ نفر مربوط به ساحل شهرستان بابلسر بوده است تصریح کرد: در تابستان امسال تمامی توان عملیاتی جمعیت هلال احمر استان مازندران بر محور پیشگیری و کاهش غریق در ساحل متمرکز شده است تا امدادرسانی به مصدومان در کمترین زمان ممکن انجام شود.

وی افزود: ارائه خدمات حضوری نظیر پانسمان و آتل بندی، تست فشارخون و قند خون و گرم‌زدگی به ۴۵۳ نفر و انتقال ۲۰ مصدوم به مراکز درمانی از دیگر خدمات امدادی، پیش بیمارستانی و اورژانسی ارائه شده به گردشگران ساحلی بوده است.

فخاری، مجموع خدمت‌گیرندگان در طرح پیشگیری و کاهش غریق در ساحل مازندران را ۶۶۹ نفر اعلام کرد و افزود: عدم آگاهی افراد نسبت به وضعیت توپوگرافی و تغییرات بستر دریا در نوار ساحلی و نیز عدم آشنایی به قواعد شنا و وجود جریان شکافنده از عمده‌ترین دلایل غرق شدن مردم قلمداد می‌شود.

مدیرعامل بندار و فرودگاه قشم: ۲۲ هزار تن کالا در بندر کاوه تخلیه شد

مدیرعامل شرکت توسعه و مدیریت بندار و فرودگاه منطقه آزاد قشم از تخلیه ۲۲ هزار تن کالا در بندر کاوه طی چهار ماه نخست سال جاری خبر داد و این آمار را نشانه تداوم پویایی فعالیت‌های تجاری و لجستیکی در یکی از بندر راهبردی جنوب کشور دانست.

به گزارش اقتصادسرامد، غلامرضا کریم‌آقایی با ارائه گزارشی از عملکرد این بندر در بازه زمانی ابتدای سال ۱۴۰۵ تا پایان تیرماه، اظهار کرد: بندر کاوه به عنوان یکی از زیرساخت‌های کلیدی در حمل‌ونقل دریایی تخلیه و ورود کالا از طریق بندر قشم، در چهار ماه نخست امسال روند عملیاتی مطلوبی را پشت سر گذاشته است.

وی با اشاره به جزئیات آمار تخلیه کالا افزود: در این بازه زمانی، علاوه بر تخلیه ۲۲ هزار تن کالا، تعداد ۲ هزار و ۱۰۰ کانتینر ۴۰ فوتی نیز در این بندر عملیاتی شده است که نشان‌دهنده حجم قابل توجه مبادلات کالا در این بندر تجاری است.

مدیرعامل شرکت توسعه و مدیریت بندار و فرودگاه منطقه آزاد قشم در ادامه تصریح کرد: استمرار عملیات تخلیه و ورود کالا از طریق بندر کاوه، بیانگر ظرفیت بالای این بندر در پشتیبانی از زنجیره تأمین، تسهیل مبادلات تجاری و تأمین نیازهای بازار منطقه و کشور است. این عملکرد نقش مؤثری در تقویت زیرساخت‌های اقتصادی و توسعه تجارت دریامحور در جزیره قشم ایفا می‌کند.

کریم‌آقایی در پایان با اشاره به چشم‌انداز توسعه‌ای این مجموعه، خاطر نشان کر: توسعه ظرفیت‌های بندری، ارتقای سطح خدمات‌رسانی و افزایش بهره‌وری عملیاتی، از برنامه‌های اولویت‌دار این شرکت است تا جایگاه بندر کاوه به عنوان یکی از بندر مهم و تأثیرگذار در تجارت منطقه‌ای و ملی بیش از پیش ارتقا یابد.